

**Viitasammakkokartoitus ja
sudenkorentojen
elinympäristön soveltuvuuden
arviointi Komperinmäellä
Naistenmatkantien
pohjoispuolella Pirkkalassa**

Pirkkala 7.5.2024

Anna Väisänen, AFRY Finland Oy

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Yleistä viitasammakosta

- Viitasammakko kuuluu Euroopan Unionin luontodirektiivin (Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, liite IV (a)) mukaisesti ns. tiukan suojelun lajeihin. Näiden lajien tahallinen tappaminen, pyydystäminen, häiritseminen erityisesti lisääntymiskauden aikana sekä kaupallinen käyttö on kielletty. Lisäksi niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kiellosta voi hakea poikkeusta. Uhanalaisuusluokituksessa (Hyvärinen ym. 2019) viitasammakko kuuluu luokkaan elinvoimainen (LC, Least Concern). Lisäksi viitasammakko kuuluu rauhoitettuihin eläinlajeihin.
- Viitasammakon elinympäristöjä ovat suot, vesistöjen rannat (myös murtovesi) ja erilaiset pienvedet, kuten lammikot ja ojat sekä näiden läheiset maa-alueet: kosteikot, rantaluhdat sekä kosteat niityt ja metsät. Laji elää sekä akvaattisessa sekä terrestrisessä elinympäristössä ja liikkuu niiden välillä. Kutu tapahtuu vedessä.

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Yleistä sudenkorentolajeista (direktiivilajit)

- Luontodirektiivin II-liitteessä on lueteltu Euroopan yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita (eli Natura 2000 -verkoston alueita). Suomessa tavatuista sudenkorenoista täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*) ja kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*) on mainittu luontodirektiivin II-liitteessä.
- Luontodirektiivin IVa-liitteessä, on mainittu Euroopan yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ts. niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Suomessa tavattavat lajit ovat: idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), viherukonkorento (*Aeshna viridis*), idänjokikorento (*Gomphus flavipes*), kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*), lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*), sirolampikorento (*L. albifrons*) ja täplälampikorento (*L. pectoralis*).

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Aineisto ja menetelmät: selvitysalue

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Aineisto ja menetelmät: viitasammakot

- Viitasammakkokartoitus tehtiin 7.5.2024 ilta-aikaan klo 19-23 välillä. 7.5.2024 sää oli aurinkoinen, päivällä lämpötila +8 ja tuuli 3,5 m/s (lähimmällä mittauspisteellä). Kartoitusaikaan lämpötila oli noin + 6. Viitasammakosta oli tehty Suomen Lajitietokeskuksen (laji.fi 2024) mukaan havaintoja samoilla leveyksillä useita päiviä päivää ennen selvitystä, joten kutuajan voitiin katsoa käynnistyneen. Selvityksen teki vastaavia töitä tehnyt biologi.
- Maastossa selvitysalue kierrettiin ympäri kävellen useaan kertaan, liikenteen hiljentyessä ja illan hämärtyessä viitasammakon mahdollista kutuääntelyä pysähdyttiin kuuntelemaan tasaisin väliajoin 5-10 minuutin ajaksi. Viitasammakko voidaan varmasti määrittää lajilleen sen tyypillisen kutuäänen perusteella.
- Alueen aiemmat mahdolliset viitasammakkohavainnot tarkistettiin Suomen lajitietokeskuksesta (laji.fi)

Aineisto ja menetelmät: alueen soveltuvuuden arviointi sudenkorennoille

- Työssä ei laadittu maastokartoitusta vaan arvioitiin selvitysalueen potentiaalia sudenkorentojen elinympäristönä sekä lajien esiintymistodennäköisyyttä. Edellä mainituista luontodirektiivin sudenkorentolajeista vain osa voisi esiintyä nykylevinneisyytensä mukaisesti selvitysalueella. Poissuljettuja lajeja levinneisyytensä vuoksi ovat: kirjojokikorento sekä idänjokikorento. Lisäksi osa lajeista käyttävät elinympäristönään lähes yksinomaan lampia ja mm. reheviä järvenlahtia. Näitä lajeja ovat: täplälampikorento, sirolampikorento, lummelampikorento ja idänkirsikorento. Viherukonkorento on vahvasti sidoksissa tiettyyn vesikasviin ja sen esiintymiseen (sahalehti, *Stratiotes aloides*), jota ei esiinny selvitysalueella.
- Lajien mahdolliset esiintymätiedot tarkistettiin Suomen lajitietokeskuksesta (laji.fi)
- Vaikka esitietojen perusteella alue on epäsopiva kaikille edellä mainituille sudenkorentolajeille, potentiaalia tarkasteltiin vielä maastossa. HUOM! Sudenkorentokartoitukset (pl. Idänkirsikorento) tulee tehdä lajien lentoaikaan, pääsääntöisesti kesäkuukausina.

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Tulokset

- Selvitysalue oli kartoitushetkellä paikoin kosteahkoa puistomaista lehtimetsää, jonka lävistää Komperinmäeltä laskeva ja Naistenmatkantien alittava Vadelmakorvenoja, joka on kartoitusalueella melko seisovavetinen. Oja yhtyy alueella Haikanpuroon, joka reunustaa metsäaluetta itäpuolella. Kartoituskäynnillä Haikanpuron vesi oli sameaa ja savipitoista. Kartoitusaikaan alueella oli myös muita märkiä painanteita. Puustoa on harvennettu ja aluetta muokattu (kaivettu).
- Alueelta ei ole aiempia viitasammakkohavaintoja eikä havaintoja muistakaan sammakoista (laji.fi 2024).
- Kartoituskäynnillä ei havaittu viitasammakoita tai muitakaan sammakoita. Alue ei ole niille kaikkein soveliain kutuympäristö, sillä Haikanpuron keväinen virtaama on sammakolle todennäköisesti liian suuri sekä puro liian perattu, eikä tarjoa suojapaikkoja. Vadelmakorvenojan painanteet mahdollisesti liian pienialaisia. Lähialueella on vain vähän viitasammakolle soveliasta terrestristä ympäristöä. Myös liikenteen melu todennäköisesti häiritsee sammakoita.
- Alue ei ole sovelias elinympäristö yhdellekään luontodirektiivin sudenkorentolajille. Alueelta tai lähialueelta ei ole aiempia havaintoja luontodirektiivin sudenkorentolajeista.

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Kuvia

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA

Vadelmakorvenojaa
selvitysalueen keskellä

Haikanpuro selvitysalueen
itäreunassa

Selvitysalue on
pääasiassa puistomaista
ympäristöä

Muutakin kuin matka

**Tampereen
Ratikka**

PIRKKALA // LINNAINMAA